

хуванням світового досвіду дистанційної освіти доцільно було б створити державну програму, в якій комплексно розглянути соціальні, юридично-правові, організаційно-нормативні, науково-методичні, інформаційно-технологічні і економічні аспекти.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ЗА КОНЦЕПЦІЄЮ ВІРТУАЛЬНИХ СИСТЕМ

В. Рукасов, Л. Хаєт

Слов'янськ, Державний педагогічний інститут

Завдання розбудови нової України викликають потребу в інтелектуально і творчо обдарованих її громадянах. Розв'язати цю проблему покликана система освіти, яка прагне до активного оновлення, формування фахівців, здатних до інтегрування нових ідей, пошуку нових технологій і знань.

Репрезентативні опитування працівників фірм Європи і США довели, що пріоритетні якості сучасного фахівця, які визначають ефективність його професійної діяльності, це насамперед якісна загальна освіта, вміння приймати самостійні рішення, прагнення до нових знань.

Тенденції розвитку вищої освіти у світі - це масований наступ нових форм організації освіти, сучасних технологій навчання, їх потужної апаратно-програмної підтримки. За останніми даними Асоціації міжнародної освіти у світі одночасно діє близько 25.000 курсів дистанційної освіти за допомогою мережевих технологій. Активно впроваджуються сугестивні педагогічні системи, технології інтенсивного навчання, комплекси різноманітних керованих тренажерів, навчання у середовищі віртуальної реальності.

Одним з головних важелів розвитку вищої школи є університетська наука. У звіті National Science Foundation (США) за 1995 рік висунуто гасло "інтегрувати дослідження та навчання" (у вищій школі).

Вивчено досвід організації наукових досліджень у провідних університетах США, Франції та Великобританії, документи На-

tional Science Fondation, Асоціації міжнародної освіти, передовий вітчизняний досвід. Визначено тенденції, що мають сталий характер у різних регіонах на протязі останнього десятиліття.

Наукові дослідження все більше набувають інтернаціонального характеру.

Ще однією тенденцією глобального характеру є широке впровадження у наукових дослідженнях мережових технологій, можливостей Internet'у. Створення єдиного інформаційного простору є одним з найважливіших напрямів сучасного суспільства. Інформаційні ресурси Internet'у утворюють єдиний світовий інформаційний простір, що підтримується урядами, університетами, науковими центрами, найбільшими бібліотеками усього світу.

Зазначені вище тенденції створили можливість реалізації нової форми організації досліджень на засадах віртуальних наукових колективів. Кількість повідомлень на серверах Internet'у, що стосуються віртуальних корпорацій, зростає експоненціально. За Business Week, це "тимчасова мережа незалежних фірм, що зв'язані інформаційними технологіями для сумісного використання ресурсів, досвіду та виходу на нові ринки". Побудова структури наукових колективів та наукової установи на ідеях віртуальності забезпечує: краще використання дорогого наукового обладнання; підвищення рівня інформованості вчених та загального рівня наукової роботи; активну експлуатацію синергічних ефектів взаємодії на межі наук та наукових шкіл; прорив "інформаційної блокади" та вихід у світовий інформаційний простір; підвищення міжнародного престижу України тощо.

Проаналізовано матрицю взаємодії наукових колективів Слов'янського державного педагогічного інституту, із застосуванням моделі "ресурс-процес" класифіковано взаємні наукові послуги колективів, що співпрацюють. Передумовами організації наукових досліджень у такий спосіб є, з одного боку, наявність віртуальних ЕОМ та віртуальних каналів зв'язку, а з другого - методів цільового комплексного планування та аналогічних методів, які, наприклад, використовує військове відомство США при плануванні наукових досліджень. Проведення таких досліджень оформлюється системою двосторонніх угод або багатосторонніми угодами, де визначені роботи, що виконуються, виконавці та співвиконавці, терміни та обсяги робіт. Угоду може бути укладено на трьох різних

рівнях ієрархії: міністерство або відомство, вищий навчальний заклад, дослідницька група або лабораторія. У традиційній системі домінують вертикальні (ієрархічні) зв'язки, у віртуальній - тимчасові горизонтальні. Показники ефективності таких колективів вищі, ніж створених традиційно.

Викладене дозволяє на основі вітчизняного та світового досвіду рекомендувати прогресивну організацію наукових досліджень у вищій школі у формі віртуальних систем.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК ЕЛЕМЕНТ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ПРОБЛЕМ УПРАВЛІННЯ

**М. Гаріна, О. Дорохова,
Л. Мостіпака, Л. Оборнєв**

*Донецьк, Державний
медичний університет*

Розвинуті країни почали здійснювати реформи в галузі освіти в 60-х роках (Великобританія, США, Японія, ФРН та Франція).

Основними видами занять у вузах Великобританії є лекції, семінарські заняття, лабораторні роботи, а також тьюторіали. Збільшується увага до самостійної роботи студентів, в університетах, на неї виділяється 23 години на тиждень. Значного поширення тут набув тьюторіал - індивідуально-груповий метод навчання, що передбачає заняття у невеликих групах не рідше як раз на тиждень. У загальному обсязі навчального часу його частка сягає 35-40%. Передбачається, що практичні навички студенти повинні набувати у процесі самостійної роботи.

Система освіти США увібрала в себе кращий світовий досвід і стала еталоном, досягти який прагнуть Японія, країни Західної Європи. Слід підкреслити дві основні тенденції в організації навчання у вищій школі: індивідуалізацію його й розвиток такої форми, як самостійна робота. Особливості останньої - відсутність чітких часових меж; можливість переходу до нового матеріалу тільки після засвоєння попереднього, а для цього - організація багаторазової роботи над матеріалом.